

Radostná služba viery, ktorej sa učíme vo vďačnosti

Katechéza o starobe (14): Pri generálnej audiencii v stredu 15. júna Pápež František hovoril, že starým ľuďom patrí miesto v strede spoločnosti, aby svojou vďačnosťou Bohu za prijaté dary prinavracali do medziludských vzťahov radosť.

09.02.2023

Úvodom ku katechéze bol úryvok z evanjelia, odohrávajúci sa v Kafarnaume:

„Len čo vyšli zo synagógy, vošiel s Jakubom a Jánom do Šimonovho a Ondrejovho domu. Šimonova testiná ležala v horúčke. Hneď mu povedali o nej. Pristúpil k nej, chytil ju za ruku a zdvihol. Horúčka ju opustila a ona ich obsluhovala“ (Mk 1,29-31).

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Vypočuli sme si prostý a dojímavý príbeh z Markovej verzie evanjelia o uzdravení svokry Šimona, ktorého ešte nevolajú Peter. Táto krátka epizóda sa s malými, ale pôsobivými odchýlkami uvádza aj v ďalších dvoch synoptických evanjeliách. «Šimonova svokra ležala v horúčke», píše Marek. Nevieme, či išlo o ľahkú chorobu, no v starobe môže byť aj obyčajná horúčka nebezpečná. Ako starí už viac svoje telo až tak neovládame. Treba sa naučiť vybrať

si, čo robiť a čo nie. Sila tela slabne a opúšťa nás, hoci naše srdce neprestáva túžiť. Treba sa teda naučiť očisťovať túžby: byť trpezlivý, vyberať si, čo žiadať od tela a od života. Keď sme starí, nemôžeme robiť to isté, ako keď sme boli mladí: telo má iný rytmus a my ho musíme počúvať a prijať obmedzenia. Všetci ich máme. Dokonca aj ja musím teraz chodiť s palicou.

Choroba dolieha na staršieho človeka iným a novým spôsobom než ako v mladosti či v dospelosti. Je ako tvrdý úder, ktorý dopadá na už aj tak ťažké obdobie. Zdá sa, že choroba starého človeka urýchljuje smrť a každopádne skracuje ten čas života, ktorý už aj tak považujeme za krátky. Vkrádajú sa pochybnosti, že sa neuzdravíme, že „tentoraz som ochorel naposledy...“ a podobne: tieto myšlienky prichádzajú na um... Nemožno snívať o nádeji v budúcnosť, ktorá sa už javí ako

neexistujúca. Známy taliansky spisovateľ Italo Calvino si všímal zatrpknutosť starých ľudí, ktorí trpia vytrácaním sa vecí minulosti viac, než by sa tešili z príchodu vecí nových. Avšak evanjeliová scéna, ktorú sme práve počuli, nám pomáha dúfať a už teraz nám ponúka prvé ponaučenie: Ježiš nenavštevuje tú chorú starenku sám, ale ide tam spolu so svojimi učeníkmi. A to nás núti trochu sa zamyslieť.

Práve *kresťanské spoločenstvo* sa musí postarať o starších ľudí: príbuzní a priatelia, ale aj spoločenstvo. Treba, aby starších ľudí navštevovali mnohí, spoločne a často. Nikdy by sme nemali zabúdať na tieto tri riadky evanjelia. Dnes osobitne preto, že počet starších ľudí výrazne vzrástol, a to aj v pomere k mladým, pretože sa nachádzame v tejto demografickej zime, rodí sa menej detí a je veľa starších a málo mladých ľudí. Musíme cítiť

zodpovednosť navštevovať starších ľudí, ktorí sú často osamelí, a predkladať ich Pánovi svojimi modlitbami. Sám Ježiš nás naučí, ako ich máme milovať. «Spoločnosť je skutočne ústretová voči životu vtedy, keď uznáva, že život je vzácny aj v starobe, postihnutí, ťažkej chorobe a dokonca aj vtedy, keď pohasína» (*Posolstvo Pápežskej akadémie pre život*, 19. februára 2014).

Život je vždy vzácny. Keď Ježiš vidí staršiu chorú ženu, vezme ju za ruku a uzdraví ju: to isté gesto urobí, keď vzkriesi dievča, ktoré zomrelo: vezme ju za ruku a dáva jej zdvihnúť sa, uzdraví ju tak, že ju znovu postaví na nohy. Ježiš týmto nežným gestom lásky dáva učeníkom prvú lekciu: a síce, že spása sa ohlasuje, alebo lepšie povedané, komunikuje prostredníctvom pozornosti voči tej chorej osobe; a viera tejto ženy žiari vo vďačnosti za nežnosť Boha, ktorý sa nad ňou sklonil. Vraciam sa k

téme, ktorú som v týchto katechézach opakoval: zdá sa, že táto kultúra vyradovania, skartovania, likviduje starších ľudí. Áno, nezabíja ich, ale spoločensky ich vymazáva, akoby boli bremenom, ktoré treba nieť: je lepšie ich skryť. Toto je zrada vlastnej ľudskosti, je to tá najškaredšia vec, je to selekcia života na základe užitočnosti, na základe mladosti, a nie branie života takého, aký je, s múdrosťou seniorov, s ich limitmi. Starí ľudia nám majú mnoho čo dať: je v nich múdrosť života. Majú nás veľa čo naučiť: preto musíme učiť i deti, aby dbali o svojich starých rodičov a navštevovali ich. Dialóg medzi mládežou a starými ľuďmi, medzi deťmi a starými rodičmi, je zásadne dôležitý pre spoločnosť, pre Cirkev, pre zdravie života. Tam, kde niet dialógu medzi mladými a seniormi, niečo chýba a vyrastá generácia bez minulosti, čiže bez koreňov.

Ak nám prvú lekcii dal Ježiš, druhú nám dáva tá staršia žena, ktorá „vstala a začala ich obsluhovať“. Aj ako starí môžeme, ba musíme slúžiť spoločenstvu. Je dobré, aby starší ľudia stále pestovali zodpovednosť slúžiť a prekonávali pokušenie stiahnuť sa nabok. Pán ich nevyraďuje, neskartuje, naopak, opäť im dáva silu slúžiť. A rád by som poznamenal, že evanjelisti v tomto rozprávaní nekladú žiadny osobitný dôraz: ide tu o bežnú normálnosť nasledovania, ktorú si učeníci osvoja v plnom jej dosahu počas postupnej formácie, ktorú zakúsia v Ježišovej škole.

Starší ľudia, ktorí si zachovávajú ochotnú pripravenosť uzdravovať, utešovať, orodovať za svojich bratov a sestry – či už sú to učeníci, stotníci, ľudia sužovaní zlými duchmi, odvrhnutí... – sú azda najvyšším svedectvom čistoty tejto vďačnosti, ktorá sprevádza vieru. Ak by starší

Ľudia namiesto toho, aby boli odstrkovaní a vyradovaní zo scény udalostí význačných pre život spoločenstva, boli daní do centra kolektívnej pozornosti, povzbudilo by ich to plniť vzácnu službu vďačnosti voči Bohu, ktorý na nikoho nezabúda. Vďačnosť starších ľudí za dary prijaté od Boha vo svojom živote, ako nás to učí Petrova svokra, prinavracia spoločenstvu radosť zo spolužitia a viere učeníkov dáva zásadnú vlastnosť týkajúcu sa jej cieľa.

Musíme sa však dobre naučiť, že ten duch orodovania a služby, aký Ježiš požaduje od všetkých svojich učeníkov, nie je čisto nejakou záležitosťou žien: v Ježišových slovách a skutkoch nie je ani tieň takéhoto obmedzenia. Evanjeliová služba vďačnosti za Božiu nehu v nijakom prípade nezapadá do gramatiky panujúceho muža a slúžiacej ženy. To však nič nemení na

skutočnosti, že ženy môžu ohľadom vďačnosti a jemnocitu viery učiť mužov tým veciam, ktoré sú pre nich ťažšie pochopiteľné. Petrova svokra ukázala aj apoštolom túto cestu prv než by k tomu sami dospeli v procese nasledovania Ježiša. A Ježišova osobitná jemnosť, keď sa „dotkol jej ruky“ a „jemne sa nad ňu sklonil“, už od začiatku dala jasne najavo jeho osobitnú citlivosť voči slabým a chorým, ktorej sa Boží Syn dozaista naučil od svojej Matky.

Prosím, postarajme sa, aby seniori, starí otcovia a staré mamy, boli nablízku deťom, mladým ľuďom a odovzdávali im túto pamäť života, odovzdávali im túto životnú skúsenosť, túto životnú múdrosť. V tej miere, ako zaistíme vzájomné prepojenie mladých a seniorov, bude tu aj viac nádeje pre budúcnosť našej spoločnosti.

*(Slovenská redakcia Vatikánskeho
rozhlasu – Vatican News)*

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/radostna-
sluzba-viery/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/radostna-sluzba-viery/) (13.08.2025)